

Haiti: Đất nước khốn cùng!

Tác Giả: Lá Giang

Thứ Ba, 19 Tháng 1 Năm 2010 22:34

Biện pháp chữa đói của cha ông đời đời: ăn bánh làm từ đất sét khô lấy từ vùng cao nguyên miền trung của Haiti.

Nhân vật đầu tiên xảy ra ở Haiti hôm 12.1.2010 gây ra thảm họa lớn cho đất nước này, bình luận gia Nick Caistor có viết một bài dài về nhan đề “Haiti's history of misery” (Lịch sử khốn khổ của Haiti) được đài BBC phát sóng hôm 14.1.2010.

Nick Castor là một nhà nghiên cứu về lịch sử và nhân quyền ở Mỹ Châu Latin, do đó ông có hiểu biết sâu sắc về Haiti. Một câu nói trên, ông viết:

“Haiti có vẻ là nơi phải hứng chịu quá nhiều hậu quả của các đợt hạn hán, nghèo khổ và thiên tai. Và cũng như bao lần trước đây của đất nước này, vào đúng lúc tình hình có vẻ đang tiến triển tốt hơn thì một thảm họa mới lại giáng xuống.”

Trước khi trở lại nhân quyền như trước của Nick Castor, chúng ta thử nhìn qua đất nước và con người của Haiti.

Ngôi trường của dân Haiti

S NG B NG BÁNH Đ T!

Trong bài “Rising food costs force haiti’s poor to resort to eating dirt” (Gia tăng giá th c ph m b t bu c ng i nghèo Haiti ph i ăn đ t) ph bi n ngày 29.1.2008, ký gi Jonathan M. Katz c a hã thông t n AP cho bi t trong gi ăn tr a m t trong nh ng khu chu t t i tàn nh t Haiti, Charlene Dumas đang ng i g m nh ng m u bánh đ t. V i giá th c ph m gia tăng, nh ng ng i nghèo nh t Haiti không đ ti n mua g o ăn h ng ngày, m t s ph i dùng nh ng bi n pháp khác đ l p đ y d dày c a h .

Bà m 16 tu i Charlene cùng v i đ a con trai m i 1 tháng tu i đã ph i x đ ng bi n pháp ch a đối c a cha ông đ i: ăn bánh làm t đ t sét khô l y t vùng cao nguyên mi n trung c a Haiti. Đó là th đ t sét (mud) t lâu đ c ph n có thai và tr em coi tr ng b i theo h chúng ch ng axít và có nhi u calcium!

M t khu làm bánh đ t

Nh ng nh ng n i nh Cité Soleil ch ng h n, m t khu chu t bên b bi n mà Charlene đang s ng cùng đ a con nh c a mình, 5 đ a tr khác, và hai cha m đ u th t nghi p, bánh đ c làm b ng đ t bình th ng (dirt), mu i, và đ u th c v t đã tr thành b a ăn hàng ngày c a h .

Charlene nói: “Khi mọt tôi không nọt u gì cọt, tôi phọt i ăn chúng ba bọt a mọt ngày”. Woodson, con trai cọt a cô, nọt m im trên tay cô, trông thọt m chí còn nhọt họt n cọt lúc cọt u bé mọt i ra chào đọt i.

Mọt c dù thích vọt béo cũng nhọt vọt mọt n cọt a chiọt c bánh đọt t, nhọt ng Charlene cho biọt t nhọt ng chiọt c bánh đó làm cô thọt y đau dọt dày. Cô nói: “Khi tôi cho con bú, thọt ng bé đọt ng nhọt thọt nh thọt ng cũng bọt đau bọt ng vọt y”.

Nhọt ng ngọt i đi buôn chọt đọt t thọt trọt n Hinche ọt miọt n trung đọt n chọt La Saline, đọt chúng giọt a nhọt ng bần rau, thọt t ruọt i nhọt ng bầu đọt y. Nhọt ng ngọt i phọt nọt mua đọt t vọt sau đó nhào nọt n chúng thành bánh đọt t ọt nhọt ng nọt i nhọt Fort Dimanche, mọt t khu ọt chuọt t gọt n đó.

Mang nhọt ng rọt đọt t và nọt c leo tọt ng bọt c thang lên mái cọt a mọt t nhà tù cũ, họt nhọt t nhọt nh đá, sọt i trong đọt t trên mọt t tọt m khăn, rọt i sau đó quọt y chúng trong mọt và muọt i. Rọt i họt nhào nọt n họt p chọt t đó thành bánh đọt t, phọt i khô chúng đọt i ánh nọt ng mọt t trọt i. Khi bánh đã "chín", chúng đọt c cho vào rọt mang ra chọt hoọt c ra ngoài đọt ng phọt bán.

Khi mọt t phóng viên ăn thọt loọt i bánh đó, anh ta đã phọt i nhọt ra ngay lọt p tọt c khi miọt ng bánh vọt a chọt m vào đọt u lọt i. Vài giọt sau, mùi vọt khó chọt u cọt a đọt t vọt n còn nhọt nhọt trong miọt ng.

Theo mọt t sọt chuyên gia nghiên cọt u tọt c ăn đọt t, bánh đọt t vọt a có tác họt i vọt a có tác đọt ng đọt i vọt i sọt c khoọt. Đọt t có thọt có đọt ng thọt c vọt t ký sinh hoọt c chọt t đọt c gây chọt t ngọt i. Tuy nhiên, nó cũng có thọt cọt ng cọt thêm họt miọt n đọt ch cọt a bào thai ọt trong tọt cung đọt i vọt i mọt t sọt bọt nh. Nhọt ng bác sọt Gabriel Thimothée, ngọt i đọt ng đọt u bọt Y tọt Haiti cho biọt t: “Hãy tin tôi, nọt u tôi thọt y ai ăn thọt bánh đó tôi sọt ngăn họt ngay”.

Bà Marie Noel, 40 tuọt i, là ngọt i bán bánh đọt t trong chọt đọt kiọt m tiọt n nuôi 7 đọt a con. Gia đình bà cũng ăn thọt bánh đó. Bà nói: “Tôi hy vọt ng mọt t ngày nào đó tôi sọt có đọt thọt c ăn đọt chúng tôi không phọt i ăn nhọt ng thọt này nọt a. Tôi biọt t loọt i bánh đó không tọt t”.

Trên tọt The Guardian cọt a Anh ngày 29.7.2008, ký giọt Rory Carroll cũng đã viọt t bài “Haiti: Bánh đọt t đã trọt thành bọt a ăn ọt n đọt nh khi giá thọt c phọt m vọt t lên trên tọt m vọt i cọt a gia đình” đọt nói lên tình trọt ng tọt ng tọt. Ký giọt này kọt lọt i, bà Marie-Carmelle Baptiste, 35 tuọt i, mọt t ngọt i sọt n xuọt t

Haiti: Đất nước khốn cùng!

Tác Giả: L Giang

Thứ Ba, 19 Tháng 1 Năm 2010 22:34

bánh đất, đã nói với ông ta: “Bánh này làm cho khỉ đói. Các ông ăn nhúng bánh đó khi các ông phải ăn”.

Haiti là một quốc gia ở Tây bán cầu, trong vùng biển Caribé, Trung Mỹ, gần sát với Cuba, gần một phần phía tây của đảo Hispaniola. Phía đông của hòn đảo này là Cộng Hoà Dominican (Dominican Republic). Haiti có những dãy núi cao khoảng 2.800 mét chủ yếu dài từ đông sang tây, xen kẽ với những thung lũng và đồng bằng đông dân. Chữ Haiti phát xuất từ tiếng AYITI của người Taino trong vùng có nghĩa là “đất của những núi cao” (land of high mountains). Diện tích Haiti chỉ có 27.750 cây sào vuông (tương đương với tiểu bang Maryland) nhưng dân số nay đã lên khoảng 8.700.000 người, gần có 95% là người Phi Châu da đen, 80% theo Thiên Chúa Giáo La Mã và 16% theo Tin Lành. Ngôn ngữ chính là tiếng Pháp và tiếng Créole.

Tài nguyên thiên nhiên là bauxite và tôm cá. Nông phẩm gồm cà phê, mía, gạo và bắp. Sản phẩm khai thác là đường biển, gỗ, hàng vải và xi-măng. 66% làm nghề nông, 25% làm ngành dịch vụ và 9% làm khai thác hay thủ công mại. Tài nguyên ít, con người lười thủ công, lười biển, hay xâu xé nhau và không có khả năng vươn lên, nên Haiti được coi là nước nghèo nhất ở Tây bán cầu.

Hiện nay khoảng 80% người dân Haiti phải sống dưới 2 đô la một ngày, trong khi chỉ một phần rất nhỏ những người giàu có đang nắm giữ toàn bộ nền kinh tế.

Haiti: Đột biến xã hội cùng!

Tác Giả: Lß Giang

Thứ Ba, 19 Tháng 1 Năm 2010 22:34

Haiti: Đt n c kh n cùng!

Tác Giả: L Giang

Thứ Ba, 19 Tháng 1 Năm 2010 22:34

www.hayveuthuonghau.org